

Veranderend Renkum Coalitieakkoord 2014-2018

transformatieoverzicht

Inhoudsopgave	
1. Inleiding	3
2. Bestuursakkoord	4
2.1. Inwoners	4
2.2. Gemeenteraad	4
2.3. College	5
3. Beleidsakkoord	6
3.1. Economie	6
3.2. Sociaal en Solidair	7
3.3. Milieu, Klimaat en Duurzaamheid	8
3.4. Bestuurlijke samenwerking	9
3.5. Aantrekkelijke leefomgeving	9
3.6. Financieel gezond en stabiel	12

1. Inleiding

Dit coalitieakkoord bevat de politieke afspraken die D66, VVD, GemeenteBelangen en GroenLinks gemaakt hebben voor de coalitieperiode 2014-2018. Het akkoord bestaat uit twee delen: Een bestuursakkoord en een beleidsakkoord. In het **bestuursakkoord** is opgenomen hoe de coalitiepartijen de gemeente willen besturen. We willen een open en transparante politiek, waarbij de inwoner centraal staat en meer verantwoordelijkheden krijgt. Dit vraagt een andere houding van de gemeente ten opzichte van de inwoners en sluit aan bij de discussie in de raad over de nieuwe besturingsfilosofie. De wijze waarop deze wordt uitgevoerd, moet nog samen met de raad worden vormgegeven. Het gaat vooral om een cultuuromslag waaraan de komende vier jaar door raad en college gewerkt moet worden.

Het **beleidsakkoord** is zo veel mogelijk op hoofdlijnen geformuleerd. Voor sommige specifieke zaken was het echter nodig om gedetailleerdere afspraken te maken. Voor het overige is het aan het college om hier in gezamenlijkheid met alle partijen in de raad invulling aan te geven.

In het beleidsakkoord zijn zes thema's benoemd:

- Economie
- Sociaal en solidair
- Milieu, klimaat en duurzaamheid
- Bestuurlijke toekomst
- Aantrekkelijke leefomgeving
- Financiën

Dit zijn in de ogen van de coalitiepartijen de belangrijkste thema's. Hiermee geven wij richting aan wat voor gemeente wij willen zijn. De financiële middelen zijn de komende jaren beperkt en door de decentralisaties bovendien onzeker. In het akkoord zijn daarom weinig nieuwe beleidsvoornemens opgenomen. Daar is eenvoudigweg geen geld voor. Dat wil niet zeggen dat er geen ambitie in dit akkoord zit. Met de beschikbare middelen investeren we in toekomstgerichte, duurzame maatregelen. Maatregelen die ertoe leiden dat ook in de toekomst de gemeente Renkum een aantrekkelijke gemeente blijft waarin mensen met veel plezier wonen, werken en recreëren.

2. Bestuursakkoord

In dit deel van het coalitieakkoord zijn afspraken opgenomen die de partijen hebben gemaakt over de wijze waarop zij de gemeente willen besturen.

2.1. Inwoners	Koppeling met MJB
<p>De verhouding tussen inwoners en gemeente verandert snel. Inwoners ontplooiën steeds meer eigen initiatieven en willen meer verantwoordelijkheid. De gemeente kan bovendien steeds minder zelf doen. Coalitiepartijen willen een gemeentelijke overheid die minder boven de inwoners staat, maar meer ernaast.</p> <p>Een gemeente die initiatieven van inwoners stimuleert, serieus neemt, meer ruimte geeft en niet afremt. Een gemeente die openstaat voor ideeën en kennis van inwoners en daar samen met inwoners iets mee doet. Samenwerking met inwoners met als uitgangspunten vertrouwen, transparantie en gelijkwaardigheid. Een gemeente die niet beheerst en bepaalt, maar beïnvloedt en behartigt.</p>	<p>7.A visie</p> <p>7.A doelstelling</p>
<p>Dit vraagt een cultuuromslag. Raadsleden, college, ambtenaren en adviesraden gaan actief op zoek naar ideeën en initiatieven van inwoners. Ze denken mee en zoeken verbindingen tussen verschillende initiatieven en beleidsterreinen. Hierdoor kunnen initiatieven worden versterkt.</p>	<p>7.A activiteiten</p>
<p>Dit betekent dat de komende jaren bij elk onderwerp moet worden afgewogen of het een taak is van de overheid, de markt of de samenleving.</p>	<p>7.A activiteiten</p>
<p>Door een coalitieakkoord op hoofdlijnen te sluiten, bieden we meer ruimte voor initiatieven van inwoners.</p> <p>In het begin van een samenwerkingsproces wordt de taak- en rolverdeling tussen inwoners en gemeente expliciet vastgelegd.</p> <p>Tegelijkertijd krijgen inwoners meer taken overgedragen. Het is de verantwoordelijkheid van inwoners deze taken in te vullen. De gemeente ondersteunt deze transitie actief als dat nodig is. Bovendien is het de gemeente die het algemeen belang moet blijven waarborgen.</p>	<p>7.A activiteiten</p>
2.2. Gemeenteraad	Koppeling met MJB
<p>In de gemeenteraad gaan we respectvol met elkaar om. Dit uit zich in goede omgangsvormen en een respectvolle bejegening. Ook buiten de raad. Dit moet zorgen voor een 'veilige' omgeving waarin alle raadsleden zich prettig voelen en een inhoudelijk debat goed tot zijn recht komt.</p>	
<p>Coalitiepartijen hebben een open houding en beoordelen elk raadsvoorstel, dat niet voortvloeit uit dit akkoord, vanuit de eigen politieke positie. Ideeën en inbreng van inwoners en andere partijen worden serieus genomen en afgewogen bij de besluitvorming.</p>	
<p>De coalitiepartijen evalueren periodiek de voortgang en werkwijze van de gemaakte afspraken in dit coalitieakkoord.</p>	
<p>De raad vergadert op hoofdlijnen en beperkt met korte en bondige inbreng haar eigen spreektijd. Zo is er ruimte voor alle partijen. De voorzitter geeft voldoende ruimte voor het politieke debat. In de commissievergaderingen worden zo weinig mogelijk technische vragen gesteld. De voorzitters zien hierop toe. Door meer inhoudelijk te debatteren in de commissies kan de inbreng in de raadsvergadering worden beperkt. Commissievergaderingen worden meer een platform voor inspraak en gesprek met inwoners en maatschappelijke organisaties. De stemmingen over agendapunten, moties en amendementen worden bijgehouden op de gemeentelijke website. Zo ontstaat er meer inzicht in het stemgedrag van partijen. Coalitiepartijen willen één keer per jaar met alle partijen en college de bovenstaande werkwijze evalueren. Tijdens deze evaluatie wordt nadrukkelijk stilgestaan bij het onderwerp integriteit. Zowel voor raadsleden als collegeleden. De gedragscode integriteit wordt zo snel mogelijk</p>	

geactualiseerd.	
-----------------	--

2.3. College	Koppeling met MJB
De vier coalitiepartijen leveren ieder een wethouder voor 0,9 fte. Dit zorgt voor gelijkwaardigheid en een goede binding tussen coalitiepartijen en college. Bovendien kan hierdoor meer tijd worden vrijgemaakt om de binding tussen college en samenleving te versterken.	
Het college krijgt richting door dit akkoord op hoofdlijnen en is primair verantwoordelijk voor een goede uitvoering van het beleidsakkoord. Het college geeft jaarlijks inzicht in wat er van de gestelde doelen in het coalitieakkoord is gerealiseerd. Het college legt raadsvoorstellen voor aan de raad waarin, indien mogelijk, reële alternatieven zijn verwerkt.	

3. Beleidsakkoord

In dit deel zijn de inhoudelijke doelen van de coalitie opgenomen. Vigerende visie- en beleidsnota's en eerder genomen raadsbesluiten blijven onverminderd van kracht voor zover deze niet in tegenspraak zijn met dit coalitieakkoord.

3.1. Economie	Koppeling met MJB
<p>Gemeente Renkum kent een grote diversiteit aan ondernemers. Alle ondernemers, groot en klein, zijn belangrijk. Ze zorgen voor werkgelegenheid en behoud van de leefbaarheid in onze dorpen. Ondernemers hebben het moeilijk door de economische crisis. Juist daarom willen wij ervoor zorgen dat er meer ruimte komt om te ondernemen. Bestaande ondernemingen worden gekoesterd en het vestigingsklimaat wordt zo aantrekkelijk mogelijk gemaakt, onder andere door een goede bereikbaarheid. Bij het aantrekken van nieuwe werkgelegenheid gaat de voorkeur uit naar het vestigen van (schone) werkgelegenheid die past in onze groene omgeving. Extra aandacht is er voor startende ondernemers en zzp'ers.</p>	<p>6. visie 6. visie 6. visie/ 6.A/ 2.E 3.B activiteiten</p>
<p>Ondernemers krijgen de ruimte om te ondernemen, waarbij de gemeente een rol kan spelen door initiatieven van ondernemers te faciliteren. Bijvoorbeeld door initiatieven te steunen om leegstand van winkels in de centra tegen te gaan. Niet de gemeentelijke procedures staan centraal, maar de bedrijfsvoering van de ondernemer. We leggen koppelingen met andere beleidsterreinen zoals duurzaamheid en de participatie van arbeidsgehandicapten.</p>	<p>6.A activiteiten</p>
<p>Er wordt samen met ondernemers een actief beleid gevoerd om het aantal regels en bureaucratie te verminderen. Dit moet leiden tot een verbetering van de uitvoerbaarheid van regelgeving, een vermindering van de toezichtlasten en een betere dienstverlening.</p>	<p>6.A activiteiten</p>
<p>De kernkwaliteiten van onze gemeente (cultuurhistorie, Airborne, kunst & cultuur, landschap) zijn belangrijk voor de economie en moeten worden versterkt. Initiatieven die de kernkwaliteiten verbeteren worden zo veel mogelijk ondersteund. Daarnaast willen we de toeristisch recreatieve band van onze dorpen met de rivier versterken. De economische visie wordt geëvalueerd. Als daar aanleiding toe is wordt de aanpak veranderd om de gestelde doelen te behalen.</p>	<p>6. visie 6.B + 6.C doelstelling 6.B activiteiten 6.A activiteiten</p>
<p>In 2015 wordt de Cultuurvisie geactualiseerd. Daarin wordt opgenomen hoe gemeente Renkum haar status als kunstenaarsgemeente kan vergroten. Daarbij wordt ook gekeken naar mogelijkheden om het aantal atelier-, expositie- en oefenruimten te vergroten.</p>	<p>6.C activiteiten</p>
<p>De rol van de bedrijvencontactfunctionaris wordt versterkt. Deze gaat ondernemers proactief ondersteunen, verbinden, voorlichten en faciliteren. Hij/zij werkt en denkt integraal en richt zich onder andere op energiebesparing, bevorderen van (schone) werkgelegenheid en participatie/social return in het kader van de Participatiewet.</p>	<p>6.A activiteiten</p>
<p>In 2014 worden glasvezelbedrijven benaderd om hen te stimuleren op korte termijn in alle dorpen glasvezel aan te leggen. Zowel voor bedrijven als particulieren.</p>	<p>6.A activiteiten</p>

3.2. Sociaal en Solidair	Koppeling met MJB
<p>Eén van de grootste opgaven in deze coalitieperiode is het vorm geven aan de sociaalmaatschappelijke vernieuwing. Vernieuwing die noodzakelijk is om de taken die vanuit het Rijk bij de gemeente wordt neergelegd binnen het beschikbare budget uit te voeren zonder tegelijkertijd onze inwoners in de kou te laten staan. Inwoners die het nodig hebben, krijgen ondersteuning die aansluit bij hun persoonlijke situatie en behoeften. We vertrouwen daarbij op de behoefte van mensen om in vrijheid verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leven.</p> <p>We kiezen daarom ook voor een brede inzet van het PGB model. Binnen de wettelijke kaders wordt een eigen bijdrage in de (zorg)kosten gevraagd.</p>	<p>1.A visie</p> <p>1.G doelstelling</p>
<p>Als het nodig is zorgt de gemeente voor een vangnet, zowel voor de zorgvragers als de mantelzorgers en vrijwilligers. Er zit namelijk een grens aan wat van mantelzorgers en vrijwilligers verwacht kan en mag worden.</p> <p>We organiseren de ondersteuning in samenhang dicht bij de mensen. De ondersteuning is gericht op participatie en het voorkomen van problemen.</p>	<p>1.G activiteiten</p> <p>1.A doelstelling</p>
<p>We willen een goed sociaal en solidair beleid dat efficiënt en doelmatig wordt uitgevoerd. Uitgangspunt is om de kwaliteit van de zorg te waarborgen binnen het door het Rijk beschikbaar gestelde budget, zo nodig door te schuiven met budgetten tussen de verschillende domeinen en programma's. Dat kan alleen als problemen en uitdagingen die zich daarbij aandienen integraal (over de diverse beleidsvelden heen) worden bekeken en opgelost.</p>	<p>1.A doelstelling</p>
<p>We willen maatwerk in het gebiedsgericht werken. Uitgangspunt is de meest efficiënte werkwijze en niet de geografische omvang. Wij stimuleren burenhulp, zonder daarbij privacy uit het oog te verliezen en professionele ondersteuning te verdringen.</p>	<p>1.G doelstelling</p>
<p>Regiogrenzen mogen een efficiënte uitvoering van de gedecentraliseerde taken (bijvoorbeeld bij het leerlingenvervoer in het kader van passend onderwijs of de arbeidsparticipatie) niet in de weg staan.</p>	<p>1.A doelstelling</p>
<p>Een goede, wederzijdse communicatie tussen inwoners, overheid en organisaties is essentieel om zorgen weg te nemen en vooruit te lopen op de decentralisaties. Onderzocht wordt of de genomen maatregelen effectief zijn. Dat betekent niet alleen monitoren maar ook effectiviteitsonderzoek, al dan niet in de vorm van een maatschappelijke kosten-batenanalyse. Er komt een centraal (gemeentelijk) meldpunt voor advies, signaleringsmeldingen en klachten.</p>	<p>1.A doelstelling</p>
<p>Bij gegevensuitwisseling die nodig is om de decentralisatietaken goed uit te kunnen voeren wordt alle privacygevoelige informatie waarover de gemeente of haar partners beschikken zorgvuldig verwerkt en beveiligd in overeenstemming met de Wet Bescherming Persoonsgegevens.</p>	<p>1.A doelstelling</p>
<p>In het nieuwe integrale armoedebeleid worden maatregelen bedacht om de zogenaamde armoedeval tegen te gaan. Hierdoor wordt werken aantrekkelijker. Tegelijkertijd mag de groep mensen die nooit (meer) aan het werk kan gaan hiervan niet de dupe worden. In de bestrijding van armoede staan verder kinderen centraal. Er moet worden verkomen dat zij in hun ontwikkeling worden geremd, doordat zij opgroeien in armoede. Het Jeugdcultuurfonds wordt onderdeel van het armoedebeleid.</p>	<p>1.E doelstelling</p>
<p>Arbeidsparticipatie is belangrijk. De gemeente Renkum moet hierbij ook zelf het goede voorbeeld geven en mensen die in het kader van arbeidsparticipatie werk zoeken een plek bieden. We sluiten daarbij aan bij de daarvoor geldende landelijke norm voor de publieke sector. Uitgangspunt daarbij is dat zo veel mogelijk mensen zinvol aan het werk zijn. Hier wordt uitdrukkelijk een verbinding gelegd met de</p>	<p>1.A 6.A activiteiten</p>

paragraaf economie.	
Voor wat betreft de uitvoering van de participatiewet willen we op dit moment nog geen keus maken voor een samenwerking met de regio Arnhem of met Food-Valley. We willen eerst weten in welke regio we onze eigen doelstelling het beste kunnen realiseren en op basis daarvan een keuze maken.	1.A doelstelling
De gemeente helpt bijstandsgerechtigden, daar waar zij kan, een baan te zoeken. Ook hierbij is maatwerk nodig waarbij educatie een zeer belangrijke plaats inneemt. Samenwerking op dit terrein met initiatieven uit de markt is uitgangspunt. Als mensen onvoldoende doen om werk te zoeken, vraagt de gemeente een tegenprestatie voor een uitkering. Een tegenprestatie mag niet leiden tot verdringing van werk voor anderen.	1.F

3.3. Milieu, Klimaat en Duurzaamheid	Koppeling met MJB
<p>We willen een duurzame, groene gemeente zijn die duurzaam ontwikkelt en bouwt. Een gemeente die inwoners, bedrijven en instellingen stimuleert tot energiebesparing en het opwekken van duurzame energie.</p> <p>Een gemeente die daarbij zelf het goede voorbeeld geeft, bijvoorbeeld door het laten plaatsen van zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen.</p> <p>Wij willen concrete, duurzame initiatieven uit de samenleving ondersteunen en daardoor kansen benutten.</p> <p>Een succesvol duurzaam initiatief biedt naast milieuwinst ook mogelijkheden tot kostenbesparingen.</p> <p>In 2040 is gemeente Renkum klimaatneutraal.</p> <p>Er komt een stappenplan waarin staat hoe dit doel wordt bereikt en welke stappen daarvoor in de periode 2014-2018 moeten worden gezet.</p> <p>We stimuleren het vestigen van (schone) werkgelegenheid in onze gemeente.</p> <p>Naast een beter milieu leiden de maatregelen uiteindelijk ook tot lagere lasten voor inwoners.</p>	<p>3.A doelstelling</p> <p>3.B activiteiten</p> <p>3.A activiteiten</p> <p>3.B doelstelling</p> <p>3.B activiteiten</p> <p>3.B activiteiten</p>
<p>Het afvalscheidingspercentage moet volgens landelijke afspraken in 2020 75% zijn. We streven er naar om dit percentage in Renkum al in 2018 te halen.</p> <p>Dat betekent dat het huidige scheidingspercentage (62%) flink moet stijgen.</p> <p>De mogelijkheden om afval (gescheiden) aan te bieden moeten daarom omhoog.</p> <p>Dit gebeurt in nauw overleg met inwoners.</p> <p>Bij voorstellen om het scheidingspercentage te verhogen houden we rekening met de vervangingstermijnen van de duobak en de huidige afvalophaalwagens.</p>	<p>3.E doelstelling</p> <p>3.E activiteiten</p>
<p>Onderzocht wordt of het mogelijk en zinvol is om de hoogte van de OZB te koppelen aan het energielabel van een woning.</p> <p>Een hoger label leidt dan tot een lagere OZB.</p> <p>Eveneens wordt onderzocht of de rioolheffing gekoppeld kan worden aan het feitelijke watergebruik.</p> <p>Al dan niet in combinatie met een gezamenlijke heffing rioolheffing, waterschapslasten en drinkwaterverbruik.</p>	<p>7.E activiteiten</p> <p>7.E activiteiten</p>
<p>Straatverlichting moet zo veel mogelijk duurzaam zijn. Daar waar dat kan zonder de veiligheid aan te tasten, wordt er minder verlicht.</p>	<p>5.B doelstelling</p>

3.4. Bestuurlijke samenwerking	Koppeling met MJB
Wij gaan een open discussie in de raad over de bestuurlijke toekomst van gemeente Renkum niet uit de weg.	7. visie
We gaan ervan uit dat gemeente Renkum voorlopig een zelfstandige gemeente blijft. Om de huidige uitdagingen aan te kunnen, gaat gemeente Renkum versneld samenwerken met omliggende gemeenten. Renkum ligt aan de rand van belangrijke samenwerkingsverbanden (Stadsregio, Food Valley, G5 en G12) en blijft daarom ook over de grenzen van die samenwerkingsverbanden heen samenwerking zoeken. Zowel op het gebied van bedrijfsvoering als beleid.	7. visie
Voordat stappen worden gezet naar samenwerkingsvormen, wordt de raad gevraagd hierover een uitspraak te doen. Hierbij is het uitgangspunt dat steeds wordt beoordeeld in welk samenwerkingsverband gemeente Renkum het beste haar ambities kan realiseren.	7. visie
In een voorstel tot samenwerking wordt een stappenplan opgenomen. Daarbij wordt onder andere gekeken naar effectiviteit, efficiency, bestuurlijke grip, organisatievorm en exitstrategie.	7.A activiteiten
In 2014 legt het college de raad een voorstel voor hoe de samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering binnen de G5 verder wordt vormgegeven. Dit betekent niet dat automatisch ook de samenwerking op het gebied van beleid binnen de G5 wordt georganiseerd. Daarover dient dus per beleidsonderwerp door de raad te worden besloten. Wij zien graag dat gemeente Wageningen zo veel mogelijk wordt betrokken bij de G5-samenwerking.	7.A activiteiten
Het is van belang dat de raad meer stuurt op samenwerkingsverbanden in het algemeen en gemeenschappelijke regelingen in het bijzonder.	7. Visie
De Stadsregio heeft de gemeente belangrijke voordelen opgeleverd. Het takenpakket van de Stadsregio moet zich beperken tot die taken die een stadsregionale aanpak vereisen. De Stadsregio moet wel een zo efficiënt en klein mogelijke organisatie worden.	7.A activiteiten

3.5. Aantrekkelijke leefomgeving	Koppeling met MJB
Wij wonen in een bijzondere gemeente. De omgeving waarin wij leven heeft een aantrekkelijk karakter met landgoederen, sprengbeken en markante zichtlijnen.	3. Visie
Deze mooie groene omgeving moeten we koesteren, benutten en behouden.	3. Visie
Daarom wordt het Landschapsontwikkelingsplan geactualiseerd.	3.C activiteiten
Het besluit tot afschaffing van de kapverordening en de invoering van een beschermde bomenlijst wordt heroverwogen.	2.D activiteiten
Gezocht wordt naar een alternatief dat betere bescherming biedt tegen ongewenste kap, maar eveneens uitgaat van meer verantwoordelijkheid van de inwoners en lagere kosten.	
Bij de ontwikkeling van landgoederen is niet alleen cultuurhistorie van belang, maar ook de ecologische, landschappelijke en economische waarden. Beschermen, benutten en beleven van de aanwezige waarden is het uitgangspunt. Bovendien moeten de landgoederen zo veel als mogelijk toegankelijk zijn.	3
Initiatieven die leiden tot een grotere biodiversiteit worden ondersteund.	3.C activiteiten
We willen graag dat inwoners en bezoekers van deze mooie omgeving kunnen genieten en zich bewust zijn van de waarde ervan.	3. visie
Bij nieuwe ruimtelijke plannen moet zorgvuldig worden afgewogen of ze passen in onze mooie omgeving.	2.C doelstelling
We willen dat iedereen hier ook op langere termijn in rust en veiligheid	4. visie

<p>kan opgroeien en wonen. Er moet daarom nog meer worden gedaan om inbraken en andere vormen van criminaliteit tegen te gaan. Samen met politie en inwoners wordt hiervoor een aanvalsplan opgesteld dat moet leiden tot nog betere preventie.</p>	4.A doelstelling
<p>Voldoende woningen moeten betaalbaar en bereikbaar zijn voor jonge gezinnen en de dorpskernen moeten aantrekkelijk blijven. Daarom krijgt de aanpak van de centra in Doorwerth en Renkum prioriteit.</p>	2.B doelstelling 2.A doelstelling
<p>Het college gaat proactief en samen met grondeigenaren, bouwbedrijven, woningcorporaties en particuliere initiatiefnemers proberen de woningbouwprojecten weer op gang te krijgen. Er komt meer ruimte voor woonvormen waar zorg op maat mogelijk is en inwoners langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Gemeente Renkum sluit zich mede daarom aan bij het project Seniorvriendelijke gemeente.</p>	2.A activiteiten 2.B activiteiten
<p>De Watervisie en het Rioleringsplan worden geactualiseerd, waarbij de doelen uit het Bestuursakkoord Water leidend zijn. Uitgangspunt is de (riool)heffing voor inwoners zo laag mogelijk te houden.</p>	3.D activiteiten
<p>Wij streven ernaar het onderhoudsniveau voor wegen en groen te verhogen. Indien mogelijk gebeurt dat door anders en slimmer aan te besteden of samen te werken. Middelen die daardoor worden bespaard, worden ingezet voor het verhogen van het onderhoudsniveau.</p>	5.A + 5.B doelstelling
<p>De gemeentelijke dienstverlening wordt aangepast aan de eisen van deze tijd. Openingstijden van het gemeentehuis en Afvalbrengringstation Veentjesbrug worden aangepast. Er komen meer mogelijkheden om digitaal producten te bestellen of aan te vragen.</p>	7.B + 7.C doelstelling 7.B + 7.C activiteiten
<p>De bereikbaarheid van onze dorpen wordt verbeterd en mobiliteit in alle vormen wordt versterkt. De voorgestelde verkeersmaatregelen gericht op het bevorderen van de verkeersdoorstroming op de Utrechtseweg in Oosterbeek worden uitgevoerd. Hierdoor kan de HOV-lijn Arnhem-Wageningen worden gerealiseerd. Daarnaast blijven we in overleg met gemeente Arnhem over een nieuwe fietsverbinding over de Rijn en een verbinding tussen de Utrechtseweg en de Amsterdamseweg via het tracé Diependalstraat.</p>	2.E doelstelling 2.E activiteiten
<p>De gemeente zet in op meer stoptreinen tussen Ede en Arnhem en goede (nacht)busverbindingen. We blijven inzetten op het verbeteren van de verkeersveiligheid. Daarbij is extra aandacht voor de voetgangers en fietsers bij oversteekplaatsen en de spoorwegovergang in Wolfheze.</p>	2.E activiteiten
<p>Sportaccommodaties worden waar mogelijk overgedragen aan sportverenigingen. Daarvoor gaat de gemeente in overleg met de verenigingen om te bekijken hoe de overdracht kan plaatsvinden en in hoeverre een kwaliteitsimpuls (bijvoorbeeld door de aanleg van kunstgras) daarbij noodzakelijk is. Hierbij krijgen de verenigingen de verantwoordelijkheid voor het beheer en onderhoud.</p>	7.F doelstelling 7.F activiteiten
<p>Bij subsidieverlening wordt gekeken of aan deze subsidie voorwaarden gesteld kunnen worden, zoals een inspanningsverplichting om de accommodaties duurzamer in te richten, waardoor op den duur de gemeentelijke subsidie omlaag kan of kan worden afgeschaft.</p>	7.F doelstelling
<p>Goede schoolgebouwen zijn belangrijk voor goed onderwijs. We willen voorkomen dat leerlingen onnodig lang in noodlokale les krijgen. In deze coalitieperiode wordt bekeken of naast het onderhoud ook de nieuwbouw en renovatie van scholen kan worden gedecentraliseerd aan onderwijsorganisaties.</p>	7.F doelstelling/ activiteiten
<p>Het peuterspeelzaalwerk blijft in de huidige vorm bestaan, zodat het voor iedereen toegankelijk en betaalbaar blijft. De ontwikkeling van zogenaamde kindcentra wordt gestimuleerd en er wordt bekeken of op</p>	1.D doelstelling

termijn de peuterspeelzalen daarin op kunnen gaan.	
Renkum en Oosterbeek behouden een volwaardige bibliotheek (voor kinderen en volwassenen).	1.D doelstelling
De gemeenteraad heeft in januari 2014 besloten in Renkum een Multi Functioneel Centrum (MFC) te bouwen. De mogelijkheid van een volwaardige bibliotheek in het MFC, en de financiële consequenties daarvan, wordt op dit moment onderzocht. We willen een clustering van zorg en welzijn aan het Europaplein in Renkum. In het onderzoek naar een volwaardige bibliotheek wordt ook gekeken of een clustering van de bibliotheek met de zorg- en welzijnsinstellingen in het centrum van Renkum tot de mogelijkheden behoort.	1.A doelstelling
In overleg met de deelnemers aan de Dorpsplatforms wordt verzelfstandiging van de Dorpsplatforms verder vormgegeven. Als dat nodig is met een (geringe) aanpassing van het hiervoor beschikbare budget. Hierbij wordt meegenomen dat een deel van de leden van de Dorpsplatforms, zoals wij ze tot 2014 kenden, een onderdeel kunnen worden van de nieuw op te richten gebiedsteams.	
We streven er naar een bestemmingsreserve in te stellen waaruit burgerinitiatieven kunnen worden gefinancierd.	1.A doelstelling

3.6. Financieel gezond en stabiel	Koppeling met MJB
We willen een financieel huishoudboekje dat op orde is en een gemeente die zuinig omgaat met overheidsgeld. We willen structurele lasten dekken door structurele inkomsten. We streven hierbij naar lagere gemeentelijke belastingen voor de inwoners. Overschotten in de equalisatiereserve afvalstoffenheffing en het Gemeentelijk Rioleringsplan worden verrekend met de tarieven. Het college gaat actief subsidies verwerven bij andere overheden en instellingen.	7.E doelstelling
Door de decentralisaties zal in de komende jaren de omvang van de begroting van de gemeente toenemen van circa 60 tot naar verwachting circa 100 miljoen euro. We willen het beschikbare budget efficiënt, doelmatig en verantwoord besteden. Daarbij moeten we keuzes maken. Visie en inhoud staan daarbij voorop. De financiële reserves van de gemeente zijn goed. Dat willen we zo houden. De ondergrens van de vrije algemene reserve wordt daarom vastgesteld op acht miljoen euro.	Inleiding
De raad wordt voorgesteld de indeling van de begroting en de programma's aan te passen. Enerzijds om de gelden voor het sociaal domein te bundelen, anderzijds om logische verbindingen tussen beleidsterreinen te leggen. De begroting moet duidelijk en inzichtelijk zijn voor iedereen. We willen daarom een transparantere en publieksvriendelijkere begroting.	
Amendementen die worden ingediend bij de begroting zijn voorzien van een deugdelijke dekking.	
De opbrengsten van de OZB blijven de komende vier jaar nominaal gelijk aan de geraamde opbrengsten uit de begroting 2014 met toepassing van de gebruikelijke jaarlijkse indexering.	7.E activiteiten
Tegenvallers in een programma worden binnen dat programma opgevangen. Daar waar nodig en mogelijk wordt gekeken naar andere programma's. Dit is uiteraard een raadsbevoegdheid.	
Voordelige resultaten van de jaarrekening worden, na bestemming van de overloopbudgetten, voor 50% toegevoegd aan de algemene reserve en kunnen voor 50% worden besteed.	
De bestemmingsreserve Wmo wordt herbenoemd als reserve Decentralisaties. Tijdens deze coalitieperiode kan deze reserve worden ingezet om tekorten op de begroting vanwege de decentralisaties sociaal domein te dekken. Het uitgangspunt bij het uitvoeren van de gedecentraliseerde taken is dat de taken in principe uitgevoerd moeten worden voor geld dat het Rijk hiervoor beschikbaar stelt aan de gemeente. Is er geld over dan wordt dit in de reserve decentralisaties gestopt.	